

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4.50 mesečno, četrtletno K 13.50, polletno K 27.—, celoletno K 54.—. Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 4.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopaljske ulice)

Telefon št. 242.

Nemška propaganda.

I.

Maribor, dne 23. marca 1919.

Gospod general Maister je včeraj sprejel našega glavnega urednika ter mu obrazložil glavna dejstva, ki povzročajo vznemirjajoče vesti, da bodo Nemci 27. marca ali par dni pozneje zopet zavzeli Maribor ter z nasiljem pregnali Slovence, bivajoče v Mariboru. Predvsem je gospod general poudarjal, da so to le govornice, ki jih ne smemo smatrati za tragične in ki imajo predvsem namen, popolnoma po nepotrebnem razburjati nerazsodne ljudi in pa odvracati javnost od dogodkov, ki se pripravljajo v lačnem in sestradanem Gradcu in pa v industrijskih krajih Nemškega Štajerskega. Navzlic temu, da gre tu le za govornice, moramo biti oprezni, ker so nahujskane ravno nerazsodne mase. Nemci delajo namreč z vsemi sredsti. Temu je najboljši dokaz letak, ki ga razširjajo Nemci po slovenskih vaseh, da zapeljejo in osleparijo naše ljudi. Priobčiti ga hočemo dobesedno, da javnost spozna, kako podlih sredstev se poslužuje nemška propaganda.

»Dragi narodnjaki!

Moramo se odločiti, kaj nam je storiti.

V državi SHS smo pod lastnim kraljem, kraljem Srbov. Imamo svojega kralja, svojo državo, svojo armado, svoje urade.

Moramo se pa danes tudi vprašati:

Imamo-li lastno gospodarstvo?

V državi SHS imamo sičar kralja, nimamo pa nobene soli, nobenega železa, nobenega sladkorja, nobenega petroleja, nobenega bakra, nobenih oblek, in tudi nobenih fabrik; v slovenjgraškem in marenberškem okraju niti dovolj moke.

Ako pa moramo kupiti železo, sladkor, petrolej, moko, sol in obleko itd. v inozemstvu, moramo vse to z denarjem plačati. Odkod pa ga naj vzamemo? Da si ga pridobimo, moramo prodati drva, sadje, mrvo, govedo, svinje, ovce, perutnino, jajca in vino.

Kam pa naj vse to prodajamo?

V Beograd, v Zagreb?

Tam imajo vsega dovolj in pri nas od tega ne bodo hoteli nič kupiti ali pa bodo kupili po nesramno nizki ceni.

Kako pa naj kmet izhaja, če mora vse pod ceno prodajati? S čim pa naj plača svojo davščino?

Nemci so sičar že pred vojno našo živino, naše svinje in naše vino plačevali mnogo dražje od drugih kupcev. Oni mnogo potrebujejo, ker imajo velike tovarne, velika industrijska podjetja in so radi tega primorani vse drago plačati, ker že pred vojno niso imeli dovolj živeža za svoja velika mesta. Oni bodo tudi v bodoče boljši plačevalci.

Zakaj so pa pri nas meje v Nemško Avstrijo zaprte?

V Nemško Avstrijo prodajamo lahko svojo živino po 8—10 kron za kilogram žive teže. Hrvati in Ogrji izvažajo svojo živino po tej ceni v Gradec in na Dunaj. Mi pa ne smemo nič izvažati, iz zgolj vzroka, da bi cena pri nas padla. Mi kmetje pa moramo kljub vsemu temu pri trgovcu še vse dražje plačati; še dražje, kakor zadnje leto, ko je še besnela vojna. Sukanec (cvirn) stane pri nas 12 kron špolica, medtem ko ga dobimo v Gradcu že po 8 K 50 vin. Koliko pa bodo stali še je industrijski izdelki kakor obleka, žeznina, plugi, poljedelski stroji, žreblji, črtočje, če bomo morali plačevati še posebno carino za izvoz iz Nemške Štajerske.

Za jajca dobimo v Gradcu 2 K za komad, pri nas pa jih moramo prodajati po 60 vinarjev kos. Naših ovc pa v obče niti po 5 K za kilogram ne moremo prodati. Na zgornjem Štajerskem pa stane 1 kg 12 K. Za špeh dobimo le 32 kron, medtem ko bi dobili v Gradcu skoro dvakrat toliko. V nekaj let bo vse to še slabše. Nemcem ne bode šlo zmiraj tako slabo, kakor sedaj. Pozneje pa bodo tam kupovali, kjer bodo bolj po ceni dobili in to je na Ogrskem, Hrvaškem in v Italiji.

Tako bo naša slovenska živinoreja, naš lesni trg, kakor ptujška in ljutomerska vinoreja hudo trpela. Mali vinorejci teh krajev pa morajo, dokler ostanejo pod Jugoslavijo, gladu poginiti. Zakaj? Zato, ker ne bodo mogli svojega vina tako po ceni v Nemško Avstrijo izvažati kakor Italijani, Dalmatinci in Ogrji, pri katerih vino brez truda in težkega dela kar tako raste. Ravno nasprotno pa, če ostanejo naši kmetje pod Nemško Avstrijo, jim je mogoče prodajati svoja vina lahko in tudi drago, ker ne bo carine na njih. Ali se še spominjate, da je morala pred kratkim država SHS dovoliti izvoz vina? Zakaj? Ker ga v državi SHS nikdo noče kupiti. Samo Nemci kupujejo vina, ker Zgornja in Srednja Štajerska ne pridelujeta skoraj nobenega vina.

Ravno tako bodo prodajali tudi Ogrji, Hrvati in Srbi najcenejšo živino, medtem ko je naše gospodarstvo zapečaten in mi gorsko-poljski kmetje po preteku manj ko deset let niti živeti več ne bomo mogli. Dosedanji trgovci, uradniki, inženirji in zdravniki so bili izgnani; zato pa smo dobili hrvatske žide, Čeha in Kranjce. Ti oderuhi bodo pa potem kmetjska posestva in vinograde kakor tudi velike gozdove po ceni nakupili in naši otroci bodo primorani služiti pri njih kot hlapci in viničarji.

Pri tem pa se moramo vprašati: Ali imajo naši advokati in učitelji z vsem prav, kar nam pridigujejo? So-li ti-le sploh semkaj pristojni? Večinoma so to le slovenski hujskači, ki hočejo po naših, od težkega dela vpognjenih hrbtih zlesti do viška. Ali razumejo kaj o gospodarstvu? Morda je vendar boljše, da se mi s Štajersko zvežemo, s katero smo skozi sto in sto let v miru in slogi živeli. Tudi slovenski Korošci nočejo o novi državi SHS ničesar vedeti in so pri

glasovanju za nerazdeljivost Koroške glasovali. Pri tem glasovanju so bili navzoči Amerikanci in so strogo pazili, da je zamogel vsakdo pošteno in odkrito ter brez vsakega nasilja svoje mnenje izraziti. Le 553 glasov je bilo za državo SHS in 77.503 jih je glasovalo za priklopitev Koroške k Nemški Avstriji.

Če pa nam pustijo Štajerci naše slovenske šole in slovenske cerkve, smo kot kmetje z našim gospodarstvom na boljšem stališču, kakor pa v državi SHS. Kmet ne živi od politike, marveč samo le od gospodarstva in na to ne smemo nikdar pozabiti.

Zakaj pa delujejo sedanji mogotci s takim nasiljem, če je njihova stvar tako pravična in gotova? Zakaj zatirajo vsa politična mnenja? Zakaj prepovedujejo štajerske časopise? Zato, ker ne marajo resnice, zato, ker nas nalagajo in sleparijo. Zakaj ne smemo izražati odkrito našega mnenja in zakaj se z našim štajerskim sosedom ne smemo posvetovati, ko je vendar naša gospodarska bodočnost od tega odvisna? Zakaj ne razpisujejo novih volitev? Naši sosedi sklenili so že davno svoje volitve in vsak kmet in delavec tam sodeluje in odločuje in ne samo trgoglavi doktor.

Zakaj so nam odgnali naše sine k vojakom, čeravno so prej že skozi dolgih pet let v postojankah ležali in čeravno smo doprinesli vsi skupaj dovolj žrtev na krvi in blagu. Mi potrebujemo naše sinove zdaj nujno doma pri poljedelskih delih. Naši sosede imajo že od meseca novembra sem samo takšne vojake, ki prostovoljno služijo.

Ali mislite, da v državi SHS ne bomo plačevali davščine?

Če postane v Jugoslaviji major, ki ni bil niti ene urice na bojišču in ki še niti ne zna, kakoršen duh da ima smodnik, kar čez noč general, če postanejo vsi mladi uradniki in šribarji kar naenkrat okrajni glavarji in sodnijski predstojniki, kdo bode pa te-le plačal? In če še celo odrinejo iz Jugoslavije vsi Nemci, ki so do sedaj sami 90% davščine plačevali, potem pade neizmeren davčni tovor edino le na slovenskega kmeta.

To, kar nam ljudje države SHS blebetajo, da bodo morali edino Nemci sami plačevati vojne stroške, je podla laž. Francoski minister je vendar sam rekel, da bodo vojne stroške morali plačevati vsi, ne samo Nemci. Tudi Čehi, Slovenci in Hrvati!!

Kdo pa bo v prihodnje gradil in popravil naše ceste in mostove, ko ni več štajerskih inženirjev? V državi SHS skoro nimamo za to stroko zmognih ljudi.

Kako pa je z našim slovenskim materinskim jezikom? Ali so nam dosedanji uradniki kedaj prepovedali govoriti slovenski? Ali nismo smeli povsod govoriti in pisati kakor se nam je zljubilo, povsod, v vseh uradih, pri sodnijah, v vseh šolah in cerkvah? So-li sedanji novi razglasi v resnici slovenski? Ne, oni sestojijo iz neke umetno ustrojene jezikovne mešanice, katero mi, slovenski štajerski kmetje, sploh ne razumemo.

Ali smo gotovi, da nam bodo v državi SHS tudi naš slovenski jezik, našo slovensko pisavo, našo katoliško vero pustili?

Ali je sramota ostati pri Štajerski, če v državi SHS gošpodarstvo propada in umira? Na Slavonskem pridružilo se je tisoč in tisoč nemških kmetov Hrvatov, ker so gotovi, da bodejo tam boljše imeli, kakor pri Madžarih. In v Nemški Avstriji je ostalo tudi mnogo tisoč Čehov, tako, da imajo danes na Dunaju svojega poslanca, ki bode neoviran od Nemcev v nemški državni zbornici interese Čehov zastopal in zagovarjal. Iz tega je zopet jasno razvidno, da Nemci ne postopajo proti drugim narodom z nikakoršnim nasiljem in da jim dopuščajo popoln kulturni razvitek. Zakaj ostane torej toliko Čehov pod Nemško Avstrijo? Zakaj ostanejo naši slovenski bratje kot delavci v rudokopih na Nemškem in Zgornještajerskem? Zato, ker jim tam na vsak način boljše gre, kakor doma!

Če pa za narodno-zavedajoče Čeha ni sramota živeti v Nemški Avstriji, ker jim tam gospodarsko boljše gre, ne bo tembolj za nas izmučene gorsko-poljske kmete in vinogradnike sramota spadati tja, kamor nas gospodarski interes miče, spadat pod Štajersko, v kateri bomo imeli srečno in boljšo bodočnost.

Ne pustimo se torej dalje tlačiti! Saj vendar nismo otroci. Mi kmetje smo v večini, mi kmetje imamo torej čez nas odločiti! Mi vemo, kje naša lepa dežela bolj prospeva, ne pa advokat in učitelj!

Združimo se torej! Zahtevamo od našega občinskega predstojnika, da hočemo biti tudi mi uslišani. Pošlijmo ga v Gradec in na Dunaj, naj Amerikancem javi, kaj mi pravzaprav zahtevamo.

Ostanimo torej Štajerci in ne prodajmo naše domovine in bodočnosti Srbom!

Ravno tako kakor koroški kmet, zahtevamo tudi — od Amerikancev varovani pred srbskimi in jugoslovanskimi bajoneti, strojnimi puškami in jetnišnicami — da smemo glasovati, kam hočemo spadati!

Tudi naš odgovor bode:

„Proč od Srbije, mi ostanemo Štajerci!“

Odgovor

Narodnega predstavništva na prestolni govor.

Vaše kraljevsko Visočanstvo! Narodno predstavništvo se podviza, da sporoči Vašemu visočanstvu svojo srčno zahvalo za topel pozdrav, ki ste ga izročili v imenu njegovega Veličanstva kralja Petra preko nas vsem bratom slavnega imena Srbov, Hrvatov in Slovencev, združenih sedaj za vedno v eno narodno državo. Oni Vas prosijo, da sporočite. Njegovemu Veličanstvu kralju čustva globokega spoštovanja, priznanja in vdanosti, katera so mu zagotovila narodu njegova vztrajnost, vera in izkazana zvestoba ter zasluge za velike narodne ideale svobode in edinstva. Od zgodnje mladosti do visoke starosti je ostal solidaren s svojim narodom v vseh dobrih in slabih časih narodnega boja in po Njem in Vašem Visočanstvu je srečno dosežen uspeh skupnih naporov.

Ti naporji so ustvarili srčno možnost, da začne naše pleme, prvič odkar je nastopilo v zgodovini, svoje suvereno delo v stalnem, skupnem državnem predstavništvu v harmoničnem sodelovanju vladarja in naroda. Vse naše pleme se je borilo za pravico, ki jo dočakalo. Izpolnjeno je stoletno pričakovanje, kronane so stoletne muke in trpljenja ter borba vsega našega naroda, da ohrani svoje narodne značilnosti in svojo narodno posest pred tujcem. Blagoslovljen sad je rodil trud naših narodnih velikanov, naših pesnikov, politikov in mučnikov, ki so skozi stoletja živeli in trpeli in umirali v vseh delih naše prostrane in lepe domovine z eno mislijo, z eno željo.

Oživotvorjene so nade na temeljih, ki jih je ustvarila zmagonosna vojska pod vodstvom Vašega kraljevega Visočanstva kot vrhovnega poveljnika. Kadarkoli se spominjamo teh divnih junaštev, te brezprimejne kreposti s slavo ovenčane srbske zmagovalne vojske in jugoslovanskih

enot v njej, nam drhti srce ponosa in hvaležnosti. Solze nam rosijo oči za dragoceno krvjo najboljših sinov domovine, solze žalosti, vendar pa tudi utehe, kar so te junaške žrtve z uspehom pripomogle k velikemu delu osvobojenja in ujedinjenja našega naroda. Spomin nanje bo vse čase živel v srcih vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, in se bo kot sveta tradicija prenašal od roda do roda. Njihove bojne tovariše, ki so doživeli trenutek, da vidijo v varnosti veličastno zgradbo, na kateri so sodelovali, bo spremljala ljubezen in spoštovanje vsega naroda, čigar imenu so priborili v svetu slavo in sijaj, ki ne potemni nikdar. Zremo v tem trenutku v slavne dni, ko je Karagjorgjevičeva in Miloševa Srbija pričela veliko delo osvoboditve našega naroda in na tem osvobojenju od takrat do danes neumorno delala. Ona je položila temelje pravične ureditve ne le političnih, temveč tudi gospodarskih in družabnih narodnih razmer. Ta velika misel narodne svobode in družabne enakosti je pripomogla največ, da se ves naš narod enodušno zbira okrog tega čvrstega stebra naše svobode.

(Konec prih.)

Političen pregled.

Naš poslanik zapusti Rim. Geneve, 21. marca. (Slov. Nar.) Laška izvestiteljska služba javlja, da zapusti jugoslovanski poslanik Rim te dni in prepusti vodstvo poslaništva prvemu tajniku.

Oficielna francoska politika v jugoslovanskem vprašanju. Geneve, 21. marca. (Slov. Nar.) Ugledni švicarski list »Basler Nachrichten« priobčuje na uvodnem mestu zelo zanimivo poročilo svojega pariškega dopisnika o držanju francoske politike napram Jugoslovanom in pravi: V Franciji je obstojala smer, ki je bila prepričana, da je pravično in tudi politično razumno, če Francija podpira Jugoslovane proti Lahom. Na čelu te smeri stoji že mnoga leta znani Gauvain. Drugačno kakor Gauvainovo stališče, je oficielno stališče francoske politike, ki jo je očrtal »Temps« od 16. marca. Nobenega dvoma ni, da je »Temps«, ki je že tudi drugače pisal, to pot podal stališče francoske vlade. Njegov članek je izšel dan pozneje ko sta Orlando in Sonnino imela v francoskem vojnem ministrstvu dolg razgovor s Clemenceaum. Pričakovati je treba, da bo Francija v kljub vsem simpatijam za vrle Srbe v odločilnem trenutku stala na strani Italije. Ta članek baselskega lista sicer ni povsem točen, vendar pa popolnoma potrjuje novo francosko razpoloženje, ki sem vam je na podlagi svojih točnih informacij prvi brzojavil. Francosko stališče se lahko označi tako, da imajo Francozi največje, tudi politične simpatije za Jugoslovane, da so pa istočasno za brezpogojni sporazum med Lahi in Jugoslovani.

Wilson zahteva, da Italija sprejme vseh 14 njegovih točk. Spor med italijansko in ameriško delegacijo. Poincare posreduje. Curih, 22. marca. Iz Pariza javljajo, da je prišlo med italijanskimi in ameriški delegati do preloma ter je prekinjeno med njimi že dva dni vsako občevanje. Orlando je namreč pozval v Pariz italijanskega ministra za prehrano, da izprosi pri Wilsonu pomoč za Italijo, kjer je vedno večje pomanjkanje živil. Wilson je konferiral z Orlandom in zahteval, da Italija odneha od svojih imperialističnih zahtev. Amerika bo le tedaj poslala Italiji živila, ako sprejmeta Orlando in Sonnino vseh 14 Wilsonovih točk. Ker je nevarnost, da se vsled držanja Italije onemogoči mirovna konferenca, je prevzel Poincare ulogo posredovalca med Ameriko in Italijo.

Dnevne novice.

Na prebivalstvo Maribora!

Vnovič in namenoma se razširjajo v mestu vznemirljive in izmišljene vesti, da bo Maribor zasedla Nemška Avstrija. Opczarjam prebivalstvo na to, da so

vse te vesti popolnoma brez podlage. Vsakdo, ki take vesti z zlobnim namenom razširja, se bo najstrožje zasledoval kazensko-pravnim potom.

General Maister.

Pozdravni večer srbskim in hrvaškim častnikom, ki se je vršil v soboto zvečer v »Narodnem domu« je bil nad vse sijajen. Brat je našel brata. Natančnejše poročilo objavimo v prihodnji številki.

Prihodnja številka našega lista izide v sredo zvečer.

Pogreb bo danes v torek praporščaka Jakoba Kavčiča iz Zgor. Ivanjkovcev. Umrl je v Soboti, kjer je bil težko ranjen.

„Črni Juriji!“ Ko pridete do zavesti, da se naša domovina nahaja sredi re-nega postnega časa in da tudi nas kliče: na resno delo! — tedaj se odločite za sestanek. Tistim „bratom“, ki nabirajo sklad, služi v pojasnilo, da ima „brat“ Leskovar kot točasní blagajnik posebno hranilo knjižico že na razpolago. F.P.

Izdajalec. Iz obmejnih krajev prihajajo tu sem poročila, da tam okrog pohaja Alojz Irgel, bivši zadnji urednik proslulega „Štajerca“, ter da zbira propagandni material za priklopitev zasedenega ozemlja k Nemški Avstriji.

Nemška zarotniška propaganda. Ugovorno je, da je nemška zarotna propaganda, zlasti glede usode Maribora, na široko in daleč razpletena. Ima svoj štab tudi v Švici (graški vseučiliški profesor Ude). Zelo razširjena je na Dunaju, kjer se našim tam se mudečim podanikom očitno grozi, češ kmalo boste izgnani iz Maribora. Glavno gnezdo pa je Gradec. In sicer ne le iz nacionalno-političnih ozirov, marveč ravno v tem času skušajo v Gradcu s to propagando udušiti komunistično anarhijo ter pozornost iste obrniti na Maribor. Propagando podpira tudi laški kapital. V Mariboru samem je zadobila propaganda prava tla še le potem, ko so se tu pojavili laški elementi, ki se sestajajo pri bivšem poslancu Wastianu ter pri znanem veleindustriju Scherbaumu. Veliko moralno zaslonbo pa imajo tukajšnji prononsirani Nemci pri neki neakreditirani vnanji komisiji, katere pliv na Nemce in očitna zveza z njimi sega že tako daleč, da se večinoma vsi od naših oblasti izgnani obrčajo na to komisijo v svrhu intervencije. Zadnja dva dni se opaža, da propaganda skuša vplivati tudi na naše vojaštvo, na ta način, da po proslulih lokalnih ženske silijske stavami, da bo do 1. aprila ne le Maribor, ampak tudi vsa okolica onokraj Drave preko Pohorja prešla v nemško-avstrijsko last. Proti propagandi v mestu samem so se izdale najstrožje odredbe.

Nemci v jugoslovanski častniški uniformi. Pišejo nam: Včeraj ste priobčili notico, da neki Nемец v jugoslovanski častniški uniformi ni hotel razumeti slovenski, marveč je ostentativno zahteval nemški. To ni le edini slučaj. Mnogo in mnogo takih slučajev bi vam lahko navedli. Treba je iti edinole po Tegethoffovi cesti. Sicer pa smatramo nemogoče, da bi mogli Nemci, ki ne znajo slovenski, poveljevati slovenski, ki je vendar službeni in poveljevalni jezik naše armade.

„Sonst wird Blut fließen!“ Državna policija je v soboto večer izgnala bivšega finančnega komisarja dr. Tyrolta Rajmunda zaradi nevarne, tudi med vojaštvom razširjajoče protidržavne propagande. Izgon je utemeljen zlasti na nastopnem konkretnem slučaju: Dr. Tyrolt je na ulici nasproti nekemu št.ab. podčastniku trdil: »Marburg ist bereits deutsch. Die Grenze geht über Pachergebirge, St. Leonhard usw.« Na ugovor štab. podčastnika, češ, to se ne bo nikdar zgodilo, je dr. Tyrolt zaklical: »dann wird halt Blut fließen.« Dr. Tyrolt prizna, da je trdil, da je Maribor že proglašen kot nemška last, ravno tako tudi glede nem. avstr. mej. se-gajočih preko Pohorja. Taji pa, da bi bil izrazil grožnjo, da bo sicer kri tekla. Za entrat je tekel samo on preko meje, kamor so malo pred njim pognali v tek še nastopno imenovane huj-skače: nadrevident Fontana, revidenta Binderhofer in Tschmak in adjunkta Raus in Dornheim.

Če bi bili vsi ti in še mnogo sličnih takih še zdaj se tu nabajajočih tičev, že zdavno pognali. Kakor spadajo, bi si bili marsikaj prihranili, kar zdaj vznemirja vso našo javnost.

Švabska prepotenca. Čujte, kaj se more človeku zgoditi! (Sicer se mi je zgodilo prav; Zakaj pa kupujem pri Nemcu!) Bil sem odjemalec pri kaj gotrčcu Heinzu. Te dni pridem tja in vprašam za neko kujigo, ki ti jo bil potreboval za šolo. Odgovor: nimamo. Vprašam dalje, bi mi jo li hoteli naročiti; odgovor: ni je dobiti, dasi se prodajalka niti informirala n o njej, kakor je običaj, če je trgovec priprav ljen, svecjemu odjemalcu postreže. Na svoj začudeno vprašanje, je li ni dobiti niti v cel Nemčiji. Dobim odgovor: gotovo ne; kakor da mi je prodajalka hotela reči: »Kaj mi je mar si naš odjemalec ali ne! In to vse, kakor j bilo videti, radi tega, ker nosim v gumbici trak v naših državnih banjah. Pa ga imaš! Da je švabska prepotenca velika, sem vedel; da je pa tolika, si nisem mislil, upam, da konsekvence ne bodo izostale.

Kameleoni. V Mariboru se v zadnjem času po oglasnih delih našega in nemškega časopisja pojavljajo prikazni, ki očitno spadajo v razred kameleonov. V sobotni izdaji razupite vsenemške »Marburgerce« najdem n. pr. na zadnji strani velik oglas, ki vabi na koncert in na »Indijane« na Pobrežje v gostilno preje »Jantscher«, sedaj »Fr. J. Ballon«. To vabilo je bilo očitno namenjeno izključno samo za ožje in širje prijatelje izrazito nemško-nacionalne »Marburgerce«. Odzvali pa so se temu vabilu v častnem številu naši — najbolj zavedni Slovenci! To je eno. Drugo je vprašanje glede kameleonov. Ista dva moža »Jantscher« in »Ballon« nahajamo semtertja tudi v slovenskih listih — ampak tam nista Jantscher in Ballon, marveč: Jančar in Balon. Od kot ta sprememba? Odgovor na to vprašanje bi izpolnil celo kajigo; se da pa tudi ob kratkem povedati: to so naši kameleoni. In kaj so tisti zavedni Slovenci, ki jih ob častni udeležbi podpirajo, dočim se naša res zavedna slovenska obrt zanemarja? Kako naj od Nemcev in drugih narodov zahtevamo, da nas spoštujejo, če niti nimamo energije in zavesti da v prvi vrsti sami sebe spoštujemo?

Nova razkritja v nemški zaroti. Zavedno nemško-italijanske propagande so se doznala nova razkritja: Nemci so dan 26. marca kot datum nameravanega prevrata namenoma razkričali, da obrnejo pozornost naših oblasti izrecno na ta dan, dočim je njih načrt izvršitve določen na prvo ugodno priiko presenečenja. Zasesti nameravajo cesto proti St. Petru in cesto proti Kamnici, dočim naj bi prišla italijanska posadka po Koroški cesti oziroma Koroški progi, tako da nam zapro vse tri izhode. Pri vsi smešnosti tega načrta, Nemci kar najresneje računajo z njim. Ima pa ta načrt tudi svojo resno stran. Po tu sem došlih poročilih deluje zadnje dni nemška propaganda intenzivno ne le po našem severnem ozemlju, marveč tudi po kmečkih občinah desni breg Drave. To propagando najbolj pospešujejo nemški železničarji, ki hodijo na dežele i kat živeža, ter pri tej priliki hujskajo ljudstvo na odpad. Izletniki iz Slov. Goric pripovedujejo, da je v nedeljo popoldne tam krožil nemški letalec, ki je metal letake, v katerih našim slovenskim kmetom priporoča, naj se raje združijo z Nemško Avstrijo. Značilno je tudi, da je tu sem došel uradni akt od »Volkswehrkommande« v Gradcu, v katerem nek Mariborčan prosi za podporo. Omenjeno poveljstvo pa je akt rešilo s pripombo: „N. ch Rückzug der südslawischen Besatzung ist das Gesuch wieder anher vorzulegen!“ Nemška italijanska propaganda se nadalje te dni pridno poslužuje žensk nemške in laške narodnosti, ki zavajajo naše vojake v intimna razmerja. Vodijo jih najraje v prononsirane nemško-nacionalne gostilne posebno na Studencih v takozvani »Kneuzhof«. Da nekako opravičijo svoj napad, so začeli nemški železničarji razglašati iz tite zvito laž, da naši vojaki vprizoriti nameravajo dne 25. marca po mestu in okolici splošni roparski napad. Tu se nahajajoči nemški urad-

niki so po lastnem zatrdilu dobili iz Gradca povelje, da o-tanejo tu. Tako je na primer prononsirani profesor Schnuth se izjavil: „Auf Befehl meiner Regierung habe ich hier zu verbleiben!“ — Prosimo naše čitatelje, da nam takoj javijo vse važnejše podatke o nemškem gibanju čim mogoče z navedbo prizadete osebe in prič.

Gibanje v hrvatskem duhovništvu. Med hrvatskim nižjim duhovništvom se vedno bolj širi gibanje za reformiranje in moderniziranje katoliške cerkve. Paralelno s tem gibanjem se pojavlja težnja za zблиžanje s pravoslavno cerkvijo. Ta pokret je dobil novo oporo v srbskem duhovništvu samem, ki je pričelo s svoje strani s podobno akcijo, od katere se nadejajo katoliški krogi tem lepšega uspeha, ker je pravoslavna cerkev v svojih odlokih mnogo bolj neodvisna in samostojna, kakor katoliška.

Morala verižnih trgovcev. Tone Verižnik se prešerno vsede v kupej za boljšo gospodo in prične zabavljati o slabi kupčiji. Njemu nasproti sedi Miha Verižnik in toži, da danes o kakšnih kupčijah sploh govora ni več. Seveda ni, mu pritrđi Tone Verižnik, če hočeš, pri 2 teletih zaslužiti 100 K, kaj je to pošteno? Se ne pravi to naravnost »fušat« v kupčijo? Poglej, jaz sem zjutraj kupil eno tele za 150 K opoldne pa sem ga prodal samo za 350 K, pa se mi še zdi, da nisem nič zaslužil zraven. — Ni to naravnost »idealna« morala naših gospodov verižnikov?

Expresni vlak Pariz—Bukarešta od jutri dalje ne gre več preko Budapešte, ampak skozi Dunaj, Maribor, Zidani most, Sisek, in sicer kot brzovlak št. 5. Od Maribora odpelje približno ob 5. uri zjutraj.

„Sokolu“ v Maribor je poslal gosp. Slavko Krainc, sedaj pri Mariborskem pešpolku znesek od K 100—, katerega je nabral pri g. Šabedru pri Sv. Barbari. Društvo mu izreka tem potom najtoplejšo sokolsko zahvalo z željo, da bi imel ta slučaj več posnemovalcev.

Trgovski tečaj. Slov. trgovsko in obrtno društvo vabi dotične, ki se nameravajo tega tečaja udeležiti, da se zberejo v torek, dne 25. t. m. ob 11. uri predpoldan na državnem moškem učiteljsku (pritličje). Vhod iz Lutrove ulice. V slučaju, da se priglasí primerno število udeležencev tudi za začetni tečaj, to je za take, ki še nimajo nobene trgovske izobrazbe, se otvori poseben tečaj za trgovsko računstvo, enostavno in dvojno knjigovodstvo, trgovsko dopisovanje, nauk o menjicah itd. (Pouk po dogovoru). Tozadevne informacije daje in vsprejema oglase trgovina V. Weixl in Cirilova tiskarna.

Slovenski lovci pozor. Slovensko lovsko društvo v Ljubljani priredi vladi spomenico glede lovskega zakona. Da čuje tudi glas štajerskih lovcev, sklicuje predsednik Slovenskega lovskega društva za 26. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v hotelu „Union“ sestanek vseh štajerskih lovcev. Gre za ohranitev lova, torej je sestanek velevažen.

„Sokol“ v Mariboru javlja sledeči telovadni vspeh v gimnazijski telovadnici. Narasčaj v sredo od 4—6, v soboto od 3—5 popoldne; dijaštvo: v ponedeljek od ½8—½9, v sredo od ½7—½8, v petek ½8—½9; sokolice: v ponedeljek od ½7—½8, v petek od ½7—½8; članstvo: v ponedeljek od ½9 naprej, v sredo od ½8 naprej in v petek od ½9 naprej.

Vaditeljski zbor.

Ječmen po 3 K liter je prodajal Čariš France iz Hrvatske. Naša policija mu je dala priliko, da se natančneje seznaní s krščanskimi cenami.

Izginil je z denarjem vred neki Ivan Gajšek, kateremu je Karol Saria, trgovec na Šmidovem trgu izročil 10.000 K kot naplačilo, da mu nabavi za prehranjevalni urad 5400 kg masti in 3000 kg slanine. Gajšek bi moral blago že zdavno nabaviti v Maribor, toda doslej ni sledu ne o Gajšku, in ne o blagu. Glede denarja je pač došlo obvestilo, da ga je po nekem Skaletu v Žalcu odposlal po pošti, češ, da naročenega blaga ni mogel dobiti. Gajška so med tem časom sicer že prijeli, toda kar je na vse svete prisegal, da je denar res v Žalcu naložen,

so ga poslali tja ponj; toda ta Gajškov Žalec mora biti ludo daleč, zakaj že skoro 4 tedne ni več duha ne sluha ne o Gajšku, še manj pa o denarju.

Zasačeni verižniki. Državna policija je v gostilni pri »Zlatem konju« zasačila 13 ovojev manufakturnega blaga v vrednosti 40.000 K. Blago je došlo iz Ljubljane in je naslovljeno na tvrdko Sifter & Horvat v Radgoni. Nerešeno je še vprašanje, zakaj to blago, ko je bilo že na potu iz Ljubljane, ni šlo naravnost na kraj namembe, torej v Radgono, ampak se je iz kolodvora preneslo v mesto po nekem Ludviku Andrišu.

Dopisi.

Iz Makol pri Slov. Bistrici. Tudi pri nas smo imeli v nedeljo za naše razmere veličasten protestni shod proti laški požrljivosti po naši zemlji. Na shodu so govorili: župnik Medved iz Laporja, Vaš tovariš, urednik Žebot in Terbovc iz Studenc pri Poljčanah. Sklenili smo, da korakamo združeni z vami — če bo potreba.

Sv. Barbara v Slov. gor. V krajni občini Jablance in Zimica so dobili gerente župane, katerih se vse veseli, posebno pa tisti, ki so ves čas vojne trpeli dušno in telesno. Jablanski župan Ribič si je postavil l. 1914 črni žalostni spomin, katerega občani nikdar ne bodo pozabili, kajti le on je bil povzročil tačas preganjanja popolnoma nedolžnih ljudi. Dne 2. sušča je bila prišla njemu po uradnosti komisija, proti kateri se je ta čudak Ribič samozavestno zavzel, da ni take pravice, da bi njemu odvzela uradne posle, protivil se je z vsemi zvižajami oddati uradne občinske reči. Ko se je Ribiču zagrozilo z vojaško silo, bil je tako zmeden in od strahu pobit, da je skoro od strahu zgubil pamet. Ljudstvo se prav srčno veseli tega prevrata, kajli Ribič je vzdrževalnino marsikateri odjedel itd., itd. . . .

Zadnje vesti.

Bratstvo proletarcev Rusije-Ogrske. — Rusija mobilizira v pomoč novi ogrski republikli.

LDU. Budimpešta, 24. marca. (Brezžično). Iz Moskve javljajo: Ogrski vladi »Svetov« sodrugu Bela Kun v Budapešti. Ogrski komunisti v Rusiji, internacijalisti »rdeče armade« pošiljajo preprisrčne revolucionarne pozdrave proletarcem, kmetom in vojakom, ki so ustanovili vladu svetov proletarske diktature na Ogrskem. Člani rdeče armade stoje trdno in odločno v fronti internac. proletarske revolucije, kjer bodo vzdržali glavni napad imperijalistov. Vsi drugi proletarci, kmetje in vojaki ki so še v sovjetu Rusije, so mobilizirani, ter obvezni, da se čim preje postavijo v službo ogrske republike »Svetov«. Pričakujemo Vaših nadaljnih navodil in pojasnil, v posameznostih nove strankine tvorbe, zlasti vladu »Svetov«. Naj živi »Rdeča Ogrska!« Rudinlansky.

LDU. Moskva, 24. marca. (Brezž.). Ljudskemu komisarju za zunanje stvari Beli Kuna v Budapešti: Prosimo, sporočite, ali je sodrug, ki Vam je prinesel pred časom nov sestav za šifriranje, to že izvršil. Dotičen sestav pa je samo za manjša poročila sposoben.

Slovaška meja ob Donavi — zaprta.

LDU. Praga, 23. marca. (ČTT.) Na povelje vrhovnega poveljnika na Slovaškem, so zaprli dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer Slovaško mejo i vze mostove čez Donavo.

Ureditev čeških financ.

LDU. Praga, 22. marca. (ČTU.) Finančno ministerstvo razglša, da prolongira blagajniške listke, katere je prevzela država od Avstro-ogerske banke in na katerih je potrjena priglašena konskripcija premoženja, edinoje banki finančnega ministerstva za 3 mesece ter jih obrestuje s 3% naprej. Za dovoljenje izplačil bankam, se mora zaprositi finančno ministerstvo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fond nad 4.000.000 K

Poslovalnica avstrijske razredne loterije

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka sama.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predajme na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje borzna naročila najkulantnije.

Mirna begunska družina

išče v slovenskem delu Štajerske zračno, meblirano stanovanje, obstoječe iz kuhinje in 1 sobe in sicer za 1. ali 15. april. Ponudbe na upravnishvo lista pod »Stanovanje 15«.

Otroška postelja

nočna omarica iz trdega lesa, lepa omara za obleko in lesena perilna gladilnica, vse še dobro ohranjeno. Na prodaj v Cvetlični ulici št. 34.

Konjska oprava

težka nova, za par konjev, se prod. Poizve se v upravnishvu.

Krompirja

večjo množino ima v zalogi tvrdka

A. Vertnik, Maribor, Sodnijska ul. 17
trgovina z mešanim blagom.Izdelovanje finih in priprostih oblek,
kakor tudi raznovrstnega perilaMarija Florian, Maribor o. D.
Glavni trg št. 18-II.

1 vagon koruzne moke

2 vagona koruze

1 vagon svinjske masti I^a

kakor tudi 6-3

I^a povoj. svinjsko meso

po nizkih cenah ponudi

Importna in eksportna trgovina

Franjo Vidovič

Maribor, Cvetlična ulica 15

Dragotin Riedl, brivec

Maribor, Tegetthoffova cesta 21

se najboljšje priporoča vsem cenjenim gospodom.

Knjigarna in veletrgovina papirja

Vilko Weixl

Maribor, Glavni trg 22

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih razglednic, raznega papirja in sploh vseh pisalnih in šolskih potrebščin.

V zalogi razne šolske ter leposlovne knjige, tudi v hrv. jeziku.

Prevzame naročila na štampiljice.

Še v zalogi se nahajajoče drobnarije in igrače se razprodajo.

V kratkem se otvori lastna knjigoveznica.

M. Letonja, Maribor

Tegetthoffova cesta 23

Zaloga galanterije, igrače, razne steklenice, razglednice velikonočne, mariborske in druge, narodne znake. Na debelo in drobno.

Že 20 let izvršujem mojo obrt kot strokovnjak, zato se priporočam cenj. občinstvu za vsa v mojo stroko spadajoča popravila, kakor tudi gramofonov z natančno izvršbo in jamstvom.

Natančna popravlila gramofonov.

Zaloga vsakovrstnih zlatin in srebrnin po nizkih cenah

Lovrenc Stojec, urar, Maribor
Tegetthoffova cesta št. 30.

Mestna prodajalnica

Stolni trg št. 15

prodaja sledeče blago brez družinskih izkaznic vsako količino in množino:

Namizno olje, liter K 32.—

Malinov sok, liter K 16'50

Riž I^a, kg K 25.—Zrnata kava, Java I^a, kg K 70.—

Konzervna kava, s sladkorjem mešana, kg K 10.—

čebula, kg K 1'20

Prekajeno meso, kg K 32.—

Kranjske klobase, komad K 5.—

Dišave za juho, kg K 6'50

Fino milo, toaletno, komad K 2.—

" " pralno, komad K 1'50

" " najbolj. vrste, kg K 8.—

Sveža jajca, komad K —'60

Semena

vrtnarskega, cvetličnega, gozdnega in vsako vrsto deteljnega, priporoča trgovina z semeni

M. Berdajs, Maribor ob Dr.
Solijni trg

Prva jugoslovanska mizarnica v Mariboru

Tegetthoffov trg t. 3

priporoča vsem svojo točno in dobro izdelano pohištvo, zgradje parketnih tla kakor tudi bilardnih miz.
S poštovanjem

Rudolf Novak, mizar.

THE REX CO

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7-I

(nasproti glavni pošti)

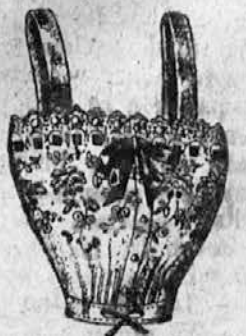
Trgovina z pisalnimi, razmnoževalnimi in računskimi stroji, pisarniškim pohištvom ameriškega sistema, ter vsemi pisarniški potrebščinami.

Sprejemajo se vsa tovrstna popravila.

Vojaške čepice

bojne čepice (sajkače), epote zlate in srebrne, baržun v prepisanih barvah, kokarde za častnike v državni barvi SHS in kokarde za moštvo SHS, srbske rosete (zvezde), različne borte po predpisih razpošilja modna trgovina

Zaloga perila za dame, steznikov in moderčkov.

Zaloga svile za obleke in bluze.
Uzorci na razpolago.

M. BIDOUC, Maribor, Tegetthoffova cesta št. 28